

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120201950
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120201950.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: J. P., narodená XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom J. Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov: Ing. L. P., narodený XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/X, Q.-U., zastúpený advokátom: JUDr. Norbert Štrba, so sídlom Radlinského 6, Trnava a Ing. F. P., narodená XX.XX.XXXX, bytom E. A. B. XX/X, F., zastúpená splnomocnencom: EQUIDEM - advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hornopotočná 1, Trnava, o určenie výživného na čas po rozvode, o odvolaní matky proti výroku III., IV. rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 12P/16/2020-109 zo dňa 28.09.2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o určení výživného ruší a vec mu v r a c i a v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov uzatvorené dňa 05.05.2007 v Revúcej, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Revúca, zväzok 8, ročník 2007, strana 189, poradové číslo 10, rozviedol. Výrokom II. schválil rodičovskú dohodu v nasledovnom znení: Maloletá J. P. sa s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku zveruje na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia budú maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou J.: každý páry kalendárny týždeň v čase od piatku od 19.00 hod. do nedele bezprostredne nasledujúcej do 19.00 hod., počas letných prázdnin každý páry kalendárny rok od 01.07. v čase od 09.00 hod. do 15.07. do 19.00 hod. a od 01.08. v čase od 09.00 hod. do 15.08. do 19.00 hod. a každý nepáry kalendárny rok od 16.07. v čase od 09.00 hod. do 31.07. do 19.00 hod. a od 16.08. v čase od 09.00 hod. do 30.08. do 19.00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry kalendárny rok od 23.12. v čase od 16.00 hod. do 26.12. do 19.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok v čase od 09.00 hod. prvého dňa prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva SR do 18.00 hod. posledného dňa prázdnin. Matka je povinná maloleté dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť a odovzdať otcovi v stanovenom čase v mieste svojho bydliska a otec je povinný dodržiavať stanovené hodiny styku a v čase skončenia styku odovzdať maloleté dieťa v mieste bydliska matky. Rodičia sa zaväzujú rešpektovať svoje práva na stretávanie a iné formy styku s maloletou (telefonická komunikácia, e-mail) podľa požiadaviek maloletej. V prípade, ak sa niektorý rodič rozhodne presťahovať, zaväzuje sa prekonzultovať v prvom rade otázku presťahovania s druhým rodičom tak, aby bol splnený účel najlepšieho možného režimu zmeny miesta pobytu dieťaťa. Každý z rodičov sa zaväzuje, že v prípade, ak nebude môcť zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú v čase, keď má byť v jeho starostlivosti, požiada v prvom rade druhého rodiča, aby ho zastúpil. Len v prípade, ak to nebude druhý rodič môcť urobiť, zariadi starostlivosť po dohode s druhým rodičom inak. Výrokom III. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej J. sumou 260 Eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, výrokom IV. uložil otcovi povinnosť prispievať na tvorbu úspor maloletej J.

sumou 50 Eur mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet, ktorý je matka povinná zriadiť maloletej v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku s vinkuláciou do plnoletosti maloletej J., výrokom V. uložil matke povinnosť zriadiť maloletej J. osobitný účet na príjem časti výživného na tvorbu úspor v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a oznámiť písomne číslo účtu otcovi v lehote najneskôr do 3 dní od jeho zriadenia. Na nakladanie s prostriedkami na osobitnom účte maloletej je potrebný súhlas súdu. Výrokom VI. vo zvyšku návrh zamietol, výrokom VII. žiaden z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 18, § 23 ods. 1, § 24 ods. 1, 4, § 25 ods. 1, 2, § 26, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 ods. 3, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine, § 2 ods. 1, § 52, § 58 Civilného mimosporového poriadku, § 217 ods. 1 veta prvá, § 251 Civilného sporového poriadku.

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že navrhovateľka (ďalej aj matka) sa návrhom zo dňa 25.02.2020 domáhala rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu, a to zverenia maloleteho dieťaťa do jej osobnej starostlivosti a uloženia povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletej J. sumou vo výške 450 Eur mesačne počnúc dňom podania návrhu, bez úpravy styku. Dôvodila tým, že manžel si našiel novú partnerku, s ktorou už zdieľa spoločné bývanie od 27.12.2018, žije v prenajatom byte v Q., teda už viac ako rok nebývajú v spoločnej domácnosti. Otec žiadal stanoviť výživné ma maloleťu na 200 Eur mesačne. Otec má za to, že náklady na maloleťu predstavujú 549 Eur mesačne oproti matkou proklamovaných 852 Eur mesačne.

Čistý zárobok matky v mesiaci 1/2019 dosiahol sumu 1.167,52 Eur, v mesiaci 2/2019 sumu 1.129,41 Eur, v mesiaci 3/2019 sumu 1.120,81 Eur, v mesiaci 4/2019 sumu 1.154,70 Eur, v mesiaci 5/2019 sumu 1.132,75 Eur, v mesiaci 6/2019 sumu 2.185,15 Eur, v mesiaci 7/2019 sumu 1.200,32 Eur, v mesiaci 8/2019 sumu 1.240,83 Eur, v mesiaci 9/2019 sumu 1.160,28 Eur, v mesiaci 10/2019 sumu 1.126,53 Eur, v mesiaci 11/2019 sumu 2.180,59 Eur, v mesiaci 12/2019 sumu 1.164,03 Eur. V mesiaci 1/2020 dosiahol čistý zárobok matky sumu 1.279,05 Eur, v mesiaci 2/2020 sumu 1.250,26 Eur.

Otec v mesiaci 2/2019 dosiahol čistý príjem vo výške 2.867,27 Eur, v mesiaci 3/2019 vo výške 2.597,68 Eur, v mesiaci 4/2019 vo výške 2.605,60 Eur, v mesiaci 6/2019 vo výške 2.587,25 Eur, v mesiaci 7/2019 vo výške 2.636,96 Eur, v mesiaci 8/2019 vo výške 2.623,99 Eur, v mesiaci 9/2019 vo výške 2.594 Eur, v mesiaci 10/2019 vo výške 2.610,29 Eur, v mesiaci 11/2019 vo výške 2.597,73 Eur a v mesiaci 12/2019 vo výške 2.599,07 Eur. Za mesiac 1/2020 činil čistý príjem otca 2.614,24 Eur, za mesiac 3/2020 činil 2.617,93 Eur, za mesiac 4/2020 činil 2.622,13 Eur, za mesiac 5/2020 činil 2.608,70 Eur, za mesiac 6/2020 činil 2.620,82 Eur, za mesiac 7/2020 činil 2.641,08 Eur, za mesiac 8/2020 činil 2.574,47 Eur.

Matka uviedla, že ňou navrhovaná suma výživného 450 Eur mesačne je primeraná príjmovým pomerom manžela, ktorý má čistý mesačný príjem až vo výške 2.630 Eur, čo preukazuje nadštandardnú životnú úroveň otca a maloleťá má nárok sa podieľať na jeho životnej úrovni.

Maloleťá J. má 8 rokov, je žiačkou 3. ročníka základnej školy, jej zdravotný stav je dobrý. Náklady na dieťa sú elektrika 25 Eur mesačne, voda 6 Eur mesačne, spoločenstvo 15 Eur mesačne, spoločná elektrika 1,50 Eur mesačne, daň z nehnuteľnosti 2,50 Eur mesačne, internet 7 Eur mesačne, RTVS 2 Eurá mesačne, Skylink 4 Eurá mesačne, zimné oblečenie 45 Eur mesačne, letné oblečenie 37 Eur mesačne, školské potreby 16 Eur mesačne, literárny krúžok 5,80 Eur mesačne, družina 110 Eur/10 mesiacov, strava v škole 2,50 Eur mesačne, krúžok plávanie 25 Eur mesačne, kultúra 40 Eur mesačne, cestovné náklady na krúžky a do školy 10 Eur mesačne, veci na lyžovanie 100 Eur/rok, lyžovačka 200 Eur/rok, plavecký výcvik v škole 12,50 Eur/rok, lyžiarsky výcvik v škole 16,50 Eur/rok, strava 150 Eur, drogéria 30 Eur mesačne, okuliare 14 Eur mesačne, lieky a zdravotná starostlivosť 10 Eur mesačne, krúžok veselá veda 110 Eur/10 mesiacov.

Otec od 01.07.2009 pracuje u zamestnávateľa I. P., spol. s r.o. a jeho čistý priemerný mesačný príjem je 2.614,20 Eur, iný príjem nemá. Od marca 2020 prispieva na výživu maloletej zhruba 100 Eur. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Vzniknuté náklady na maloleťu uhrádzajú v polovici, neriešia jedine ošatenie, ktoré kupuje maloletej každý rodič sám.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že maloleťá má 8 rokov, je žiačkou 3. ročníka základnej školy. Vychádzajúc zo súdnej praxe, za odôvodnený výdavok maloletej na stravu súd prvej inštancie považoval sumu 130 Eur mesačne, ktorá suma vzhľadom na vek maloletej je primeraná. V súvislosti s návštevou školy má maloleťá výdavky vo výške 32,74 Eur mesačne (strava 2,50 Eur mesačne, školské potreby 16 Eur mesačne, plavecký výcvik 150 Eur ako jednorazový poplatok za dobu trvania základnej školy (150 Eur : 108 mesiacov = 1,39 Eur/mesiac),

lyžiarsky výcvik 200 Eur ako jednorazový poplatok za dobu trvania základnej školy (200 Eur : 108 mesiacov = 1,85 Eur/mesiac), družina 110 Eur/10 mesiacov (110 Eur : 10 mesiacov = 11 Eur/mesiac). Výdavky maloletej na oblečenie sú vo výške 70 Eur mesačne (letné 35 Eur/mesiac a zimné 35 Eur/mesiac), drogéria vo výške 10 Eur mesačne, lieky a zdravotná starostlivosť vo výške 10 Eur mesačne, ktorých výška je primeraná veku maloletej. Výdavky spojené s literárnym krúžkom vo výške 5,80 Eur mesačne, plaveckým krúžkom vo výške 25 Eur mesačne, krúžkom veselá veda vo výške 11 Eur mesačne (110 Eur/10 mesiacov). Za ďalšie odôvodnené výdavky (hoci v upravenej výške) súd prvej inštancie považoval cestovné výdavky na krúžky a školu vo výške 10 Eur mesačne, na okuliare vo výške 14,20 Eur mesačne (170 Eur/rok), na voľný čas vo výške 10 Eur mesačne, na zimnú dovolenku vo výške 16,70 Eur mesačne (200 Eur/rok), na veci na lyžovačku vo výške 8,30 Eur mesačne (100 Eur/rok). Uvedené výdavky nie sú nadštandardné. Súd prvej inštancie za odôvodnené výdavky J. spojené s bývaním uznal náklady na elektriku vo výške 25 Eur/mesiac, vodu vo výške 6 Eur/mesiac a daň z nehnuteľnosti vo výške 2,50 Eur/mesiac. Ostatné výdavky na domácnosť ako internet vo výške 7 Eur/mesiac, RTVS vo výške 2 Eurá/mesiac, Skylink vo výške 4 Eurá/mesiac, spoločenstvo vo výške 15 Eur/mesiac a spoločná elektrika vo výške 1,50 Eur/mesiac súd prvej inštancie nepovažoval za odôvodnený výdavok J., nakoľko je zrejmé, že matka by tieto náklady na domácnosť uhradila aj v prípade, že by J. nežila s ňou v spoločnej domácnosti. Odôvodnené výdavky maloletej J. tak podľa názoru súdu prvej inštancie predstavujú sumu 387,24 Eur mesačne, z ktorých výšky je zrejmé, že suma výživného 260 Eur mesačne bude plne spotrebovaná.

Matka býva v spoločnej domácnosti s maloletou. Jej priemerný mesačný čistý mesačný príjem je 1.264,66 Eur, pričom výdavky na domácnosť matky predstavujú celkom sumu 1.016,40 Eur. Otec býva v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorej priemerný čistý mesačný príjem činí cca 700 Eur. Otec dosahuje priemerný čistý mesačný príjem zo závislej činnosti vo výške 2.614,20 Eur. Náklady otca na domácnosť činia 2.104 Eur mesačne.

5. Pri určení výšky výživného súd prvej inštancie vychádzal z odôvodnených nákladov maloletej, ktoré súd prvej inštancie ustálil na 387,24 Eur, z ktorej sumy uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej J. sumou vo výške 260 Eur, čo predstavuje dve tretiny odôvodnených výdavkov maloletej, na ktorých je otec povinný sa podieľať ($2/3$ z 387,24 Eur = 258,16 Eur, po zaokrúhlení 260 Eur). Pokiaľ ide o náklady na maloletú, ktoré nebudú pokryté výživným zo strany otca a prídavkom na deti, je potrebné, aby sa na nich podieľala aj matka, ktorá si uplatnila náklady na domácnosť do výdavkov na maloletú. Súd prvej inštancie v súvislosti s určením výšky výživného poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej sa výživné určuje v rozsahu okolo 20% až 25% z príjmu osoby povinnej platiť výživné, a to s prihliadnutím na počet vyživovacích povinností osoby povinnej platiť výživné, veku a odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Pri príjme otca 2.614,20 Eur je to potom výživné v rozpätí od 522,84 Eur do 653,55 Eur. Hoci príjem otca by teda umožňoval výživné aj vo vyššej sume (suma 260 Eur ako bežné výživné do rúk matky predstavuje len necelých 10% z jeho čistého príjmu), vzhľadom na odôvodnené výdavky maloletej nebolo potrebné, aby sa otec na výžive maloletej podieľal vyššou sumou. Nakoľko to však príjem otca dovoľuje, súd prvej inštancie mal za to, že je dôvodný postup podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine a určenie časti výživného vo výške 50 Eur mesačne na tvorbu úspor pre maloletú, ktoré bude prípadne slúžiť na zabezpečenie prípravy na jej budúce povolanie, resp. na iné nepredpokladané výdavky. Bežné výživné na maloletú vo výške 260 Eur mesačne a výživné na tvorbu úspor pre maloletú vo výške 50 Eur mesačne, považuje súd prvej inštancie za spravodlivé a primerané jednak potrebám maloletej, ako aj vzhľadom k jej veku, k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca, a s prihliadnutím na to, že maloletá je v osobnej starostlivosti matky, ktorá tým, že sa o maloletú osobne stará, je povinná sa finančne podieľať na výžive maloletej iba v minimálnej miere. Súd prvej inštancie nemal pochybnosti o tom, že v možnostiach a schopnostiach otca je takto určenú vyživovaciu povinnosť si plniť. Otec nad rámec finančne zabezpečuje maloletú, a to platením poistenia maloletej so sporiacim účtom vo výške 32 Eur mesačne, styk otca s maloletou je pomerne široko upravený, čo znamená, že v prípade, že sa bude tento zo strany otca riadne realizovať, rovnako bude spojený s výdavkami otca na maloletú.

6. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie vo výrokoch III. a IV. podala odvolanie matka z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku. Uviedla, že výšku určenú súdom prvej inštancie nepovažuje za dostatočnú a zodpovedajúcu schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Má za to, že celková suma výživného na maloletú v sume 310 Eur nie je primeraná schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca, ktorého priemerný čistý mesačný príjem je 2.614,20 Eur. Pri určení výšky výživného súd prvej inštancie vychádzal a zohľadnil

iba výdavky, ktoré mala matka v období, keď zostala s maloletou sama v domácnosti. Otec po jeho odchode zo spoločnej domácnosti, jej poukazoval výživné pre maloletú v sume 100 Eur, čo aj potvrdil, avšak výdavky na maloletú boli a aj sú ovplyvnené prebiehajúcou pandémiou COVID-19. V danom dôsledku v nej vzrástli obavy týkajúce sa z nožnej straty zamestnania a preto dôkladne zvažuje každý výdaj do domácnosti, ako aj na maloletú, eliminovala pritom skoro všetky záujmové aktivity s dcérou. Ďalej uviedla, že súčasný príjem v dôsledku jej preukázateľných výdajov neumožňuje zaobstaranie spoločnej dovolenky s maloletou a rovnako si nemôže dovoliť ísť s maloletou na výlety, ísť občas do kina, reštaurácie, kúpiť jej hračky a iné veci, ktoré by ona chcela mať, ako jej rovesníčky. Obmedzenia sa týkali aj nákupu potravín, čo je preukázané najmä z výšky výdavkov na stravu v prípade matky- suma 150 Eur a výškou uvádzanou otcom - 300 Eur. Podotkla, že opomenula v konaní uviesť, že na maloletú počas bežného obdobia uhrádza aj poplatky školy ako ZRPŠ 10 Eur/rok, poplatky za knihy, besedy, kino, divadelné predstavenie, fotenie v škole, poisťné, ovocie, školské súťaže ... vo výške 120 Eur/rok, športové potreby (bicykel, kolobežka, korčule, skateboard ...) 30 Eur/mesiac, výlety 100 Eur/mesiac, oslava narodenín 150 Eur/rok a v prípade letných prázdnin je navyše maloletá 3 týždne u jej rodičov a preto prispieva jej rodičom sumou 150 Eur, aby sa mohli patrične postarať o vnučku, nakoľko sú na dôchodku a poberajú minimálny dôchodok.

Matka je toho názoru, že príjem, ako aj vysoká nadštandardná životná úroveň otca je v hrubom nepomere s výškou stanovenej vyživovacej povinnosti. Matka považuje každomesačné výdaje uvádzané otcom za neodôvodnené výdaje, ktoré však dostatočne preukazujú nadštandardnú životnú úroveň otca a v danej súvislosti nepomer s výškou stanovenej vyživovacej povinnosti. Má za to, že podľa už známej ustálenej rozhodovacej praxe Krajského súdu v Trnave je primeraná výška vyživovacej povinnosti vo výške 20 až 30% z príjmu otca. Poukázala v tejto súvislosti na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoP/6/2020, sp. zn. 11CoP/69/2019, sp. zn. 24CoP/71/2019. Poukázala tiež na to, že tak ako to súd prvej inštancie uviedol v rozsudku v bode 59., stanovená vyživovacia povinnosť otca v sume 260 Eur predstavuje necelých 10% z čistého príjmu, čo nepredstavuje ani polovicu z ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. S ohľadom na uvedené, záver súdu prvej inštancie nie je ani v tejto rovine správny a postačujúci. Poukázala pritom na ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, v zmysle ktorého dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Matka má za to, že súd prvej inštancie pri stanovení vyživovacej povinnosti otcovi uplatnil tzv. 2/3 princíp, t.j. že celková vyživovacia povinnosť oboch rodičov bola súdom prvej inštancie ustálená na sumu 390 Eur. Takto ustálená výška vyživovacej povinnosti však vôbec nepostačuje na dosiahnutie zákonom stanoveného cieľa. Poukázala tiež na zmenu postoja súdu prvej inštancie, keď po vyjadrení predbežného právneho názoru, otec maloletej reagoval nesúhlasom a uviedol, že ak sa súd prvej inštancie nestotožní s navrhovanou sumou, t.j. v maximálnej výške 200 Eur, tak bude požadovať zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti.

Matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že určí výšku vyživovacej povinnosti otca voči maloletej vo výške 522,84 Eur mesačne.

7. K odvolaniu matky sa vyjadril otec. Vo vyjadrení uviedol, že s tvrdeniami uvádzanými v odvolaní navrhovateľky nesúhlasí. Má za to, že rozsudok bol vydaný v súlade s právnym aj faktickým stavom prejednávanej veci a odvolanie v predmetnej veci považuje za neodôvodnené. Poukázal na to, že súd prvej inštancie v bode 54. odôvodnenia rozsudku dôsledne a náležite skúmal výšku odôvodnených výdavkov maloletej, rovnako periodických - opakujúcich sa, ako aj výdavkov bežných a nie bežných, ktoré súd prvej inštancie akceptoval

a vzal do úvahy. Súdom prvej inštancie nepovažoval za odôvodnené, len tie výdavky uvádzané navrhovateľkou, ktoré by v totožnej miere a rovnakej výške musela znášať navrhovateľka aj v prípade, ak by maloletá nežila s ňou v spoločnej domácnosti. Vyjadril sa aj k otázke nadštandardných potrieb maloletej, ktoré vyhodnotil ako odôvodnené, s čím otec aj súhlasil. Celkovú sumu 310 Eur určenú súdom prvej inštancie považuje za opodstatnenú, zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletej a zároveň zodpovedajúcu svojim schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom pri zohľadnení svojich nákladov na domácnosť, ktoré neboli navrhovateľkou nikdy rozporované ani namietané v priebehu samotného konania, pričom súd prvej inštancie sa zaoberal všetkými výdavkami. Tvrdenie navrhovateľky, že obdobie za ktoré predkladala výdavky na maloletú bolo ovplyvnené prebiehajúcou pandémiou COVID-19, na základe čoho jej výdavky na maloletú a domácnosť boli nižšie, považuje za zavádzajúce. Počas pandémie COVID-19 neprišlo k žiadnej korekcii jej uplatňovaných nákladov, všetky predtým uvedené náklady na maloletú si uplatňovala aj naďalej a naopak napriek tomu, že určité výdavky na maloletú počas pandémie COVID-19 neboli vynakladané, tieto náklady otec ďalej považoval za bežné a opodstatnené. Uvedenie úplne nových výdajov, ktoré navrhovateľka nikdy predtým neuvádzala, považuje za tendenčné a duplicitné oproti výdavkom, ktoré už predtým tvorili prehľad

mesačných nákladov. Položky z pôvodného návrhu navrhovateľky uvedené ako „kultúra, kino + výlety; školské potreby“ vyčíslené v nej navrhovanej výške 680 Eur/rok považujem za totožné s opomenutými položkami „poplatky škole; poplatky za knihy, besedy, kino, divadlo, výlety....“ po novom vo výške 1.330 Eur/rok. V kontexte vyhlásenia navrhovateľky o „eliminovaní záujmových aktivít s dcérou“ z dôvodu aktuálnej situácie COVID-19, taktiež rozporoval jej prehodnotenie pôvodných položiek kultúra, kino + výlety z pôvodnej sumy 480

Eur/rok na 1.200 Eur/rok iba za výlety tak, ako je uvedené v odvolaní a taktiež iné položky ako napríklad poistné sú nielen duplicitné, ale aj zbytočné, preto namieta navrhovateľkou uvedené opomenuté položky v celom rozsahu. Podotkol tiež, že pokiaľ maloletá trávi čas so starými rodičmi, navrhovateľka s ňou nemá iné náklady. Všetky navrhovateľkou v odvolaní rozporované skutočnosti považuje za neodôvodnené, nakoľko tieto boli navrhovateľke známe počas celého trvania konania. Uvádzanie nových, opomenutých, duplicitných a navýšených výdavkov na maloletú nepovažuje za skutočnosť odôvodňujúcu odvolanie. Opomenutie považuje za konanie navrhovateľky z výlučne subjektívnych dôvodov. Navrhovateľka vo svojom odvolaní taktiež nesprávne vyčísluje percentuálny podiel vyživovacej povinnosti určenej súdom prvej inštancie k výške príjmu otca neočisteného o súdom uznané a navrhovateľkou v konaní nenamietané oprávnené výdavky pričom vo svojom výpočte chybné uvádza sumu 260 Eur a nie celkovú sumu mojej vyživovacej povinnosti vrátane tvorby úspor vo výške 310 Eur. K otázke rozhodovacej praxe Krajského súdu v Trnave poukázal na Nález Ústavného súdu ČR č. IV. ÚS 650/2015 zo dňa 09.12.2015 a tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/69/2019, na ktoré poukázala aj navrhovateľka v odvolaní, avšak v ňom sa okrem iného uvádza, že „v závislosti od osobitosti daného prípadu“. Predmetné rozsudky Krajského súdu v Trnave podľa názoru otca naopak dokazujú opodstatnenosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže Krajský súd v Trnave v horeuvedených rozsudkoch u obdobne starých alebo starších maloletých detí určil výživné v sumách 200 Eur a 250 Eur bez uloženia povinnosti tvorby úspor, pričom aspekt jeho príjmu súd prvej inštancie zohľadnil v povinnosti tvorby úspor. Poukázal tiež na to, že maloletá sa podieľa na životnej úrovni rodičov, tak ako to požaduje jej matka, napríklad aj tým, že jej kupuje darčeky, oblečenie, chodí s ňou na dovolenku, nad rámec rozhodnutia súdu prvej inštancie prispieva na jej výdavky spojené so školou, platí jej poistný produkt so sporením do dospelosti, čo matka nikdy nerozporovala a čo má súd prvej inštancie za dostatočne preukázané. Navyše súd prvej inštancie uviedol, že styk otca s maloletou je pomerne široko upravený, čo znamená, že v prípade, že sa bude tento zo strany otca riadne realizovať, rovnako bude spojený s ďalšími výdavkami, ktorými sa bude otec podieľať na životnej úrovni maloletej. Otec navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

8. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý vo vyjadrení uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že sa vzdal práva na odvolanie po vyhlásení rozsudku, ponecháva rozhodnutie o odvolaní matky proti výške výživného na zváženie súdu.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. d), f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o určení výživného zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 390 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

10. Predmetom konania na súde prvej inštancie bolo rozhodovanie o rozvode manželstva rodičov a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pochádzajúcemu z ich manželstva. Súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo rodičov rozviedol, výrokom II. schválil rodičovskú dohodu, ktorou maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky a upravil styk otca s maloletou, výrokom III. uložil otcovi povinnosť prispievať na maloletú sumou 260 Eur, výrokom IV. uložil otcovi povinnosť prispievať

na maloletú sumou 50 Eur, výrokom V. matke uložil povinnosť zriadiť maloletej osobitný účet, výrokom VI. vo zvyšku návrh zamietol, výrokom VII rozhodol o trovách konania. Rozsudok súd prvej inštancie napadla odvolaním matka vo výrokoch III. a IV. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na dôvody matky predostreté v odvolaní bolo posúdiť, či boli splnené podmienky na určenie bežného výživného otcovi v rozsahu 260 Eur mesačne pre maloletú a určenie výživného na tvorbu úspor v rozsahu 50 Eur mesačne pre maloletú.

11. V zmysle § 24 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode a určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti a kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (ods. 1). Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia (ods. 3).

12. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13. V zmysle § 63 ods. 3 Zákona o rodine, ak to majetkové pomery povinného rodiča dovoľujú, za odôvodnené potreby dieťaťa možno považovať aj tvorbu úspor. V takom prípade súd uvedie pri určení výživného sumu výživného, ktorá je určená na tvorbu úspor, a uloží povinnému rodičovi, aby túto sumu poukazoval na osobitný účet maloletého dieťaťa, ktorý v prospech neho zriadi rodič, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletého je potrebný súhlas súdu.

14. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

15. V zmysle ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

16. V zmysle § 100 Civilného mimosporového konania s konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom z ich manželstva na čas po rozvode.

17. Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnúť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane

povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku. Rozhodnúť o výške výživného potom súd môže len na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania.

18. Vyššie citovaným ust. § 63 ods. 3 Zákona o rodine (súdom prvej inštancie na vec neaplikovaným) je prelomená zásada spotrebného charakteru výživného tak, že je možné určiť povinnosť platiť aj vyššie výživné, než je maloleté dieťa preukázateľne schopné za mesačné obdobie spotrebovať. Rozdiel má slúžiť predovšetkým na tvorbu úspor zabezpečujúcich prípravu na budúce povolanie dieťaťa. Uloženie súdom povinnosti rodičovi časť výživného poskytovať na tvorbu úspor pre dieťa je v zmysle citovaného ustanovenia podmienené tým, že majetkové pomery povinného rodiča to dovoľujú. Majetkové pomery povinného rodiča pritom dovoľujú prispievať na tvorbu úspor na dieťa spravidla vtedy, keď jeho pomery umožňujú hradenie výživného na dieťa vyššieho než sú preukázané odôvodnené potreby dieťaťa. Súd pritom nemá zákonnú povinnosť využiť možnosť danú týmto ustanovením.

19. V danom prípade z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie nesporne vyplynulo, že pravidelné priemerné mesačné výdavky na dieťa sú 387,24 Eur, čistý mesačný príjem otca bol 2.614,20 Eur, pričom otec inú vyživovaciu povinnosť nemá. Súd prvej inštancie konštatoval, že príjem otca umožňoval určiť výživné aj vo vyššej sume, keď suma 260 Eur na bežné výživné dosahuje len necelých 10% z čistého príjmu otca, podľa názoru súdu však vzhľadom na odôvodnené výdavky maloletej nebolo potrebné, aby sa otec podieľal na platení výživného vyššou sumou. Zároveň súd prvej inštancie s prihliadnutím na príjem otca určil výživné podľa § 63 ods. 3 Zákona o rodine na tvorbu úspor vo výške 50 Eur. Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie určil výživné spolu 310 Eur z toho 260 Eur ako bežné a 50 Eur na tvorbu úspor. Odvolací súd však považuje za potrebné poukázať na zaužívanú súdnu prax, že výživné povinného rodiča na všetky výživou oprávnené osoby má činiť cca 20% až 30% čistého mesačného príjmu, s prihliadnutím na osobitné okolnosti každého konkrétneho prípadu, potom výživné hradené otcom s prihliadnutím na to, že maloletá má 8 rokov by mohlo dosahovať minimálne 522 Eur mesačne. Keďže pravidelné mesačné výdavky na dieťa boli vyčíslené sumou 387,24 Eur mesačne, s prihliadnutím tiež na to, že i matka sa musí podieľať na výživnom na maloletú jej pomerom primeranou čiastkou i pri zohľadnení toho, že jej poskytuje osobnú starostlivosť, je nutné dospieť k záveru, že pomery povinného otca dovoľujú zvažovať, aby časť ním hradeného výživného v rozsahu, v ktorom ho dieťa nespotrebuje, bola hradená na tvorbu úspor v súlade s ust. § 63 ods. 3 Zákona o rodine, pričom výšku určenú na tvorbu úspor súdom prvej inštancie odvolací súd považuje za neprimerane nízku. So zreteľom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní o výživnom na maloletú k nesprávnym právnym záverom. Odvolací súd pripomína, že výška sumy, ktorú súd určí na tvorbu úspor, závisí predovšetkým od majetkových pomerov povinných rodičov.

20. V súhrne vzhľadom na uvádzané sa tak vec dostala do takej polohy, v ktorej by náprava pochybení súdu prvej inštancie vyžadovala takú mieru ingerencie odvolacieho súdu, ktorá by v skutočnosti mala za následok aj nahrádzanie činnosti súdu prvej inštancie (úlohou odvolacích súdov napriek preneseniu na ne určitých činností vyžadovaných skôr od súdov prvej inštancie je totiž stále prieskum správnosti rozhodnutí súdov prvej inštancie s prípadným doplnením dokazovania a nie vykonávanie základného dokazovania).

21. Keďže s poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie neposúdil všetky do úvahy prichádzajúce rozhodné okolnosti daného prípadu, čím potom vec nesprávne právne posúdil, odvolací súd s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku rozsudok súdu prvej inštancie v

napadnutých výrokoch o výživnom zrušil a vec mu vrátil v zrušenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

22. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, tak bude opätovne vec v zrušenom výroku o výživnom posúdiť, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty matky, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom po zvážení všetkých preukázaných okolností daného prípadu vo veci znova rozhodnúť, zaoberať sa aj výškou nedoplatku na výživnom, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

23. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

24. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).